

F 75
1914

ბ. ბურჯაძე

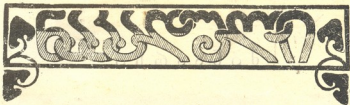
ბ. ბურჯაძე
ბ. ბურჯაძე

საბავშვო

საბავშვო ჟურნალი მცირეწლოვანთათვის

1914 ივლისი. № 12

საქართველოს
საბჭოთაო
საბჭოთაო

საბჭოთაო საბჭოთაო

№ 12.

036060, 1914 წ.

F940

მ ბ მ ბ ი.

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

I —ობლები,—სურ.	1
II — „ნაკადულის“ მკითხველები: 1, 2, 3 და 4) შინა- დორა, ანიკო, ქეთო და დიმიტრი ტატიშვილები — ტფილისი; 5) შია მესხი—ხონი; 6) შიხილ შავ- ლია—ტფილისი; 7) აკვირინა, 8) ნინო შახარაძე- ები—სოფ. ვანი (გურიაში); 9,—10) თამარ და ვიქ- ტორ შაშლაძეები—ხონი	3
III —ვაზუბული,—ლექსი კ. დარაშვილის	4
IV —ია,—(დასასრული) ირ. კვდოშვილის	5
V —გაგდებინა კლანჭებიდან,—შარამ კარაგულისა.	10
VI —კოტეს ცხენი,—შარშენ ჭანიშვილისა.	17
VII —ირინეს შარვალიტი, (ზღაპარი თარგმნა) ივ. რო- სტომაშვილისა	19
VIII —გასართობი: შარადები რებუსი და აღსნა	23

გ ა ზ ა ფ ს უ ლ ი .

ულბული სტვენს გაზაფხულსე,
გაიძახის: „ტია ტია;“
ვევაილები იფურჩქნება,
ძასთან ნა'სი, ტუროა ია.

გაზაფხულდა. მინდორ-ველი
ავევაილდა ათან ფერად;
ჩუხჩუხითა ნაკადული
ძირბის თავექვე ნებიერად.

იქით—მღერა მსიარულად,
სალამურის სტვენა მთაში;
აქეთ—მწვემსის ოროველა
ამწვანებულ ღამაჲს ბარში.

ვეელა არის მსიარულად:
არის ახლა გაზაფხული;
დიდ-პატარას—სახე'სედა
უქრის ვეელას სისარული.

კ. დარაშვილი.

ი ა.

(დასასრული).

ია უკრად შეკრთა სინათლესე; ცო-
ტა არ იუოს—თვალეში ბურუსი
მოყრია, მაგრამ მალე მიისე-მოი-
სვა ქუთუთოებზე ზაწია, მწვანე და
მრგვალი ფოთლები და თვალეები გადაიწმინდა.

ახლა-კი მთლად დიმილად გადაიქცა ჩუქნი ია. სინარუ-
ლისაგან ჟღარ შეეჩერებინა ცრემლები.

—რა კარგი უოფილ: ქვეყანა!—ჩურჩულებდა ია: —როგორ
აჭრელებულა მინდორი, ტყე ჭ ველი! მთასაც რამოდენა თეთ-
რი ქუდი დ უსურავს!—ჰა, რათ უნდა ამოდენა ქუდი?—კით-
სულობდა გაოცებული ია.—არა და, დედაძიწას რომ ვიძა-
კრებდი თავით, კიდეც ჰო, მაგრამ ეს ცაც რომ სვეიდან უო-
ფილა მოქცეული: ამას-კი ვერ ვიფიქრებდი! საკვირველი-კი
არის: ვიდრე სეკით ამოვიდოდი—თავსე შედგა ა ოდენა სმე-
ლეთი; სვეით ამოველ და—უფსე ამოიკრა. რა ეშველებოდა
მთელ ქვეყნიერობას უჩემოდ, ჰა? ნუ გემინიანთ: მე ვველას
კინატრონებთ! — ნუგემა იამ მთა-ტყე-ველ-მინდორი და დო-
ინჯ-შემოყრილმა სიამოვნებით თვალეები ჩააქუყუნა.

—შესნაც ულუჯას გაუჩენ: კარგი რამ უოფილა; მეც-კი

კამათო. შენც, წუროვ, რაიგან კარგი სიმღერა გცადინა და გულის მიხალისებ, — არ დაგტოვებ უსახუროდ. მიხუქებია შენთვის ის უვაზილები, რომლებიც შენს ნაპირას ბიბინებენ; მიხუქებია საუგუნოდ. შენც, გასაფხულის დილაზე, რადგან ადრე ადგობა გეკარებია, მიხუქებია შენთვის მწვემსი თავისი სალა-

მურით, რომ დილა-ადრიან შეშალოს ქედზე ცხვარ-ბატკანი და ააკუნესოს სალა-მური! შენც... კიდევ უნდა და ჩამოერიკებინა ქვეუნი მოწვადეს საჩუქარი, მაგრამ ვილაცამ უცებ მის უკან ბუჩქებში ჩახსკვლა.

— თავ-სედი, უსრდელი!
— წაიდუდუნა იამ და მთლად თვალეზდ გადაიქცა, რომ

დაენახა — ვინ დაარღვია მისი მეუღროება.

— უჰ, შენი-კი ჭირიძე, ბიჭო! რა ია მოსულა, რა ია მოსულა! აქაურობას ჰბუნდავს მისი სენი. — დაიძახა სკოლაში მიმავალმა გოკიმ და გადაერია ბუჩქებში. აქ-კი ერთხანს შედგა და მიაჯღ-მოაჯღო თვალი კორდს.

— ეს ვილა იქნება, ნეტა? — იფიქრა თავის გულში იამ. მაგრამ ვურ-კი გაბედა შეჭკითხებოდა სმა-მადლა გოგის.

— სკოლაშიაც მივასწრობ! — ჩაილაპარაკა იის ახალ-მა სტუმარმა და მიაკდო ბუჩქების ძირში წიგნების აბგა.

— ვაი, თავი, თავი, თავი! — დაიკუნეს იამ, როდესაც წიგნების აბგა სედ დაეცა და მოწიწებით შეხედა გოგის.

— ასეთ ძმძე წიგნებს თუ სწავლობს, ძან ნასწავლი

იქნება, აი!—ფიქრობდა ია და თან აბვიდებდა კადმოძლიერ
 ვნებს ათვლიერებდა.

— ბიჭოს! მეც რომ შივა ვხატო-
 ვარ! გამარჯობა, წიგნის იავ!—ძიე-
 სალმა „დედა-ენაში“ იას ჩუენი ია
 და უფრო მედიდური სასე მიიღო.—
 აკი ვსთქვი—დიდი ვინმე ვარ მეთ-
 ქი: უხემოდ წიგნსაც-კი ვერ გაუძლია.
 სასწავლი ია ვუოფილვარ და ეს-კი არ
 ვიცოდი!

o — s

ია — ია

s — o

ია — ია!

ჩაბულებულა იამ „დედა-ენაში“ ასოები. ის-კი იყო გო-
 გისთვისაც რაღაც უნდა ეჩუქებინა, რომ უცებ სტუმრის ორმა
 თითმა ის სუფით აიტაცა. მას მიჭუვა მუორე, მესამე და მალე
 გოკიმ მუჭაც გაიფსო.

— აა, ახლა-კი მიფხვდი, ახლა-კი მიფხვდი!—ილიმებოდა
 ია და გოკის თვლებში მესცინოდა.

— რატომ არ წამოვალ; წამოვალ მაშ! მასწავლებლობაც
 ჩემი სელობაა: ყველაფერს გასწავლი,—დაასწრო იამ, რადგან
 მიფხვდა, რომ გოკის ის სასწავლებელში უნდა წაეღო.

— იცით მე რეები ვიცი? დაეკუვა გოკის ია და მოჭუვა
 თავისებურ ლექსებს:

მე ბულებულის ენა ვიცი,
 მაწა ბუქის ლაპარაკი:

ათი-ათასი ზღაპარი,
ორი ათასი არაკი!

— ეს-კი მგონი გადაუჭარბე, აი: ერთის მეტი არ უცი, დემეტრისი, — ჩაილაპარაკა თავისთვის იამ და განაგრძო:

— ლექსები სომ უთვალავი,
კაჭკაჭისა, ტოროლასი,
თითებზე რომ ჩამოვთვალა,
სულ გამოვა ასჯერ-ასი.

— აქაც ტყუილი ჩაუკარ, აი, — კიდევ შენიძნა თავის თავს იამ და გოგისთან ერთად გაგოგდა კორდებ შუა ბილიკზე, რომელიც სკოლისკენ მიდიოდა.

* * *

კლასში ერთი ბურ-საური იდგა, როდესაც გოგი და იამ შევიდნენ; მაგრამ, გამოჩნდა თუ არა იამ, უველანი მას შემოეხვივნენ ვარს.

— რა სისარული შემოვიტანე! — იღიმებოდა იამ და სიამოვნებით უუურობდა თვალე-გაბრწყინებულ გოგის ამხანაგებს.

— ჭიქაში! ჭიქაში! — დაიძახა ვიღაცამ, & სვენი იამ ძალე, ბროლის კვარცხლბეკზე ამართული, გამოიჭიმა მასწავლებლის მაგიდაზე.

„სსს...“ — გაისმა კლასში სისინი. „მოდის... მოდის...“ უურობებდა კარებთან ერთი მოწაფეთაცანი და მართლაც ძალე ოთახში შემოვიდა მასწავლებელი, რომელმაც მაგიდაზე მდგარი იამ, თავის კვარცხლბეკიანად, რამდენჯერმე მიიტანა ცხვირობან.

— მშენიერებაა, მშენიერება! — აქო მასწავლებელმა ^{ეგრეთვესული} და ღრმად შეისუნთქა.

— მე-კი ზრ ვიცი, რომ მოგეწონებოდღი! რასაკვირველია — მშენიერება ვარ! — დაუმტა იმავე მასწავლებლის ქებას და ამავედ გადასგდა ჰატარა მეგობრებს.

მაგრამ მის სიცილს და სინარულს საზღვარი არა ჰქონდა, როდესაც მასწავლებელმა ასწია ის მალა, და ხან ერთს მოწაფეს ეკითხებოდა, ხან — შეორეს:

— როდის და სად მოდის ია? რა ფერისაა ია და რა საწილებისაგან შესდგება ეს ჰაწია ვავილი — ზირველი ღმძილი გაზაფხულისა.

სმიგნებებს

მეორეობებს

ორ ევლოშვილი.

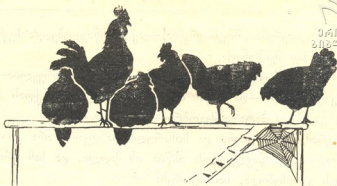
ბევრად მეტი იყო ვიდრე საჭირო იყო, და მასწავლებელი კარგად იცნობდა, რომ იმდენი მანქანა, რომ აქედანაც და დაგროვდა მანქანა თუ — მისხან მეცხე მსემ და აქედან მსემ იყო ზოგჯერ და წინადაც ადრეობდად იღობდა მსხვედრს ფარისას იმდენად აძრეობდად აძრეობდად აძრეობდად აძრეობდად

რედაქციისათვის.

ვისაც მოეწონა წიგნი ფუძის სრულად ანა აქვს შემოტანა-

ნიდი და ათ ივლისამდე არ შემოიტანს, ჟურნალ

„ნასკადული“ გზავნა მოესმობა.

გ ა ა გ ღ ე ზ ი ნ ა კ ლ ა ნ ჯ ე ზ ი ღ ა ნ .

ი-ი-წი — წი-წი! — შემოესმა ვვირია დე-
დალს მესობლის ბუდიდან. შავ კრუსს
შვევ კამოფეკა ზაწაწინა წიწილები, ფე-
რადათ შემოსილნი რბილის ბუმბულით,
სხვა-და-სხვა ფერის ფეხებიანი და ლამაზ ნისკარკებიანი. ეს
ვევლაფერი ბუდის ჯუჯურუტანიდან დაინახა ვვირია: ცაღის
თვალთ უთვალთვალა, გული სიამოვნებით გადაეშალა, და-
ლოცა კიდევ.

— მე-კი რაღა ღმერთი გაძიწურა: მე ხომ ერთი კვირით
ადრე ჩამსვეს ამ ბუდეში, ვიდრე ეგა. ისევ ისე ვსივარ: ერ-
თი წვეურის კვრაც-კი არ ამხნევია ჩემ კვერცხებს. იქნებ ვერ
დავბთებ და კაფაცუდვ? ვაი ჩემს თავსა და ჩემს აძაცს მაშინ, —
გაიფიქრა; გული მწარედ შეეკუმშა. მეტრიალ-შემოტრიალდა
და ფეხებით აურიან კვერცხები.

— არა—ცხელებია; ვვევლაფერი თავის რიკსეა; მაგრამ

საქართველო
1913

ეს რა ვუბერთელა კვერცხებია. კენაცვით! რატომ ამდგენს ხანსხანს
არ დავაკვირდი მე სულელი. კვლავაც რომ გამოძიჩკვია, ასე-
და მსხვილი კვერცხები თავის დღეშიაც არ დამიდგია.

— დობილო! შენ რამდენი შვილი გვაყვს? — გადსძახს მე-
სობელს.

— ჩვიდმეტი, კეთაყვა.

— ერთიც არ გაგაცუდებია?

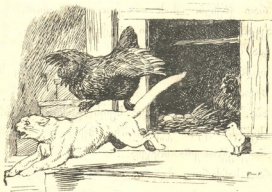
— გამიცუდებია რა, სულელი ვარია რომ არა გკონივარ!
ვინ იცის რამდენი თაობა დამისრდია.

— აი ჩემები არ იჩეკებიან, დობილო.

— ჰო და — სწორედ შენ გაგაცუდებია.

— უიმეე, უწინამ დღე დამელიოს!

— ფრრრ!.. დაიძახს უეცრად ძაჟმა დედალმა, აიბუსა,
ქაჩორი ძაღლა აჭყარა და მოეძახდა, რომ ეცეს ვიღაცას. მა-

ხლობლად კატამ გაიარა; ფიქრადაც არ მოსვლია ბუდეში ჩა-
ხედვა. დიასახლისი მოვიდა, დახედა ბუდეებს, იქვე რაღაც
ფაღასი გაჭყინა, ფეტვის კაკალი ზირ-მოტყხილ თისის ჭურ-
ჭლიდან წამოჭყარა და ძაღვი დედალი ამოაჭურა ზედ; ისევე
წაჟიდა. ხალამოზე კიდევ მოესმა ვეირიანს — წი — წი — წი — წი!

დაუგდო უური: ეს ხომ თავის ბუდიდან არის: მის-სურთუხს ქვემ წიწინებს ჰატარა სუელიერი. გულის ფანცქალით დასკ-და კვერცხებს: ერთში უვითელი ფართუ ნისკარცია გამოყოფი-ლი. ცოტა ხანიც, და თავი მთლად გამოხნდა.

— ჰაა, აკი მიკვირდა დიდი კვერცხები. ეს ხომ წიწი-ლი არ არის.

— დობილო, დობილო! — კიდევ გაემაჯურა მესობელს: — ჩემი მუილი შენებს არა ჰკავს: სულ სხვანაირია.

— მახინჯი იქნება, — მოუჭრა სიტყვა მაჰმა კრუსმა.

— დიად, როგორ არა, მახინჯი! რად უნდა იყოს მა-ხინჯი? ან რა უკავს მახინჯს: ასე დიდი ბუხულა თავა, უვითელი და ლამაზი.

— ჰაა... ბატოს ჭკვი იქნება. შენ ხომ მიმა იქნები მა-გათი და არა დედა.

— რათ ვიქნები მიმა: მთელი თვე არის, კინაღამ ზედ არ დავაკედი. მეც შენსავით უნდა გავხარდო, ფეს-და-ფეს-გსდიო, და მიმა ვარ?

— დიდი რამ არის — ხუთიოდ წიწილას თუ სდიე.

— ხუთი რათა?

— აბა, მე ვიცე — ოცდა ხუთს გამოაქიქინებ! როდესაც ქათამსა სვამენ ბატის კვერცხებსე, ხუთი ან ექვსი — მეტი არ იქნება... — გაუჭიანურა სიტყვა...

უფირია საჩქაროდ შეტრიალდა და დასთვალდა.

— რვა გახლავს, ქალბატონო, რვა. — ხლა ამის კილო-შიაც ისმოდან წყენა.

— დიდი ბუდენა — რვა იყოს კინდა ათი; მაინც მიმა ხარ.

— ხმა აღარ გამცე! ვნახოთ ვინ უფრო კარგი დედა იქ-ნება, — მიამხას უფირიამ და მიიბრუნა ჰარი.

სამი დღე ვიდრე გაატარა ბუდეში: ეველა უვნებლად გამოიყვანა; კვერცხის ნაჭურჭებს ფრთხილად აცლიდა ნისკარტით ჭუკებს ფეხებიდან და ბუდის გადაღმა ჰქრიადა; მესობელს აღარ გამოხმადურებია. შავი კრუნ-კი თავ-მომწონედ დაკრუსუნებდა: ხან აქეთ ეძახდა თავის შვილებს და ხან იქით. ევირიას უფრო ვარკვი ამინდი დაუდგა, როდესაც კარში გამოიყვანეს.

— უფალო, შენ გძაღლობ—ასეთი დღე რომ დაუყენე ჩემ შვილებს! უჰ, რა ძხვად, ჩემო სინარულო!—შესძახა აღტაცებით.—წამოდით, წამოდით, სანატრულებო: რამდენი რა გაჩვენოთ, რამდენი რა გასწავლოთ; აი ამას საბატყე ჰქვიათ; როცა დაიწრდებით და ჩემი მოჟღა აღარ დაგჭირდებათ, მაშინ აქ დამინებთ ღამ-ღამობით,—უხვენა სახლის გვერდით მიდგომულ ზატარა საბატყესე.—ცოტაც გამოიარეთ: აი, ეს ჭა არის: მიგ წეაღია; აქედან წეაღს იღებენ: თავდაც ხმარობენ ჩვენც გვასმევენ. აი, ამ ზატარა ტბას სომ უუწრებთ: ამას წუმჯეს ეძახიან. ამ ჭის წეაღს ახსამენ მიგ სიცხიან ამინდში. თქვენ წამოიწრდებით, ცურვას დაიწყებთ; მე აქ ნაპირსე დავდგები და ვიუწრებთ.

—შენ-კი რატომ არ იცურავებ, დედიკო?— შეეკითხა უფროსი შვილი.

—მე, ჩემო მოხწრებავ, არ ვიცე ცურვა. სასოგადოდ ჩვენ, ქათმები. არა ვცურავთ.

—კრუ, კრუ, კრუ!..—დაუკრუსუნა,—ახლა აქეთ წამოდით. აი ამას ჰქვია იონჯა! სომ უუწრებთ—როგორ გადალურჯებულა; ჯერ ესეც თქვენსავით ახალგაზდაა: ახლა წამოჯეო ცხვირი დედამიწიდან. ამ სამთარში ძალიან რომ ჰქვინავდა, საცოდავი სულ ჩაიწვა, დედამიწიდან აღარ გაიწეადა: აი ეს თეთრი ფურცლები რომ ჩაფენილა ბაღახებში—

კომპის უვალია. სუსტია სანუალი! ბევრს-კი ისხამს, როგორც ნიაჟი შემოჭებრავს, მიცვივა თოვლის ნაფლეთობით და ასე ლამაზად აჭრელებს აქაურობას. მაგრამ თქვენ ხომ თოვლიც არ იცით ჯერ რა არის. უველაფერს კაცივით, უველაფერს; თავის დროზე.

— კრუ, კრუ, კრუ, — კიდევ დაუკრუსუნა და გასწია მკორე მხარეზე.

შესედეთ ამ ვეებერთელა ხეს: ამას ჭქვია თუთის ხე. ისეთ გეპრიელ ხუოფს ისხამს, რომ, თუ ერთხელ იკეძებთ, მერე ამის ბირს აღარ მოსცილდებით. ამხსაც კაკალი ჭქვია, მაგრამ ამას თქვენთვის არაფერი სარგებლობა არ მოაქვს. კაცივით ამ ღობეში: იქ ბოსტანია; ცოტა ხნის შემდეგ ახალი ღობიო დაუვაგილდება, ისე რომ თვალს მოგჭვრიტ; მაგრამ არ შესვიდეთ შივ. დეიდას არ უფარს, იქ რომ შევალთ: სულ მოლტით გამოვგრეკს სოლძე.

— დახედეთ დიდ ხასწავლასა და განათლებულს: როგორ უძახის შვილობილებს! — წამოიძახა შავმა კრუსის.

— დასწვევლოს ღმერთმა: რას გადაძეკიდა და მოსვენებას არ მაძლევს! — ჩაილაპარაკა უვირიამ. მეტი უურადლება აღარ მიუქცევია. — აქეთ, აქეთ მოდით! სად მიდინართ, ვეთავუათ? — მანდ ჩრდილოებია. აი, იქით გავესწიოთ: მხეხე კავთებით, ჩემო სინარულხო! — მიაძახა უვირიამ შვილებს. — იუ, იუ, შენი გულინა, რა დღეა! ცხს ხეთი მოსდინო, რომ იტყვიან, — სწორედ ისეა. აქეთ, აქეთ მოდით, ერთად შექუნდით, ხუ იფანტებით!

ბატარები უურს არ უკდებენ დედის დარეკებას: ბალახებში გაიფანტენ; ჰანაწინა ნისკარტებით დაუწევენ ახალ ბალახს წიწქანა და ჭამა.

უცრად რაღაც მოხდა. უველაფერი აირია. თითქოს ნიაჟ-

მც შემოჭებრა. უოჯელ კუთსიდან გამორბიან შემინებულ ფრთხალი მამალ-დედლები, ევინხილ-ვარიები, იხვები თუ ინდაურები; კისერ-წაგრძელებულნი და ფერ-დაკარგულნი გამოჰქანდნენ; „ფორ ფორ“—მოიძახიან; ზოგმა ცოცხებში შეჭყოთავი, ზოგიც თონეს ამოეფარა, საწნახელს, საბატეს; ეველამ თავს უშველა.

— კრრრ... — დაიძახა შავმა კრუხმა; ფართოთ გადააფარა ფრთები თავის წიწილებს. ეველანი მიიძალ-მიიჩქაღნენ, მსოლოდ ახლგახდა ევირია დარჩა ღვთისა და თავის ღონის სინაზარა.

ივირია, იქაქანა; არ იქანა—ბაღახებში გაბნეულ შვილებს ვერ მოუეზარა თავი; გულ-გახეთქილი ხან აქ მივარდა, ხან იქ. ზატარებისთვის თითქოს ბუზიც არ აფრენილა; ჯერ სომ იძოთ არ იციან რაა შიში, რაა მტერი. აკი, საწუელ ევირიას, როცა კარში გამოიეჯანა შვილები, მაშინვე უნდოდა აესნა რა საფრთხე მოელოდათ, გაეფრთხილებინა, მაგრამ ისე გაიტაცა ღვის შვენებამ, ამწვანებულმა ესომ, ბრწყინვალე მხემ, რომ სრულიად გადააეწედა მტერი და მისი მოლოდინი. და აი ახლა კიდევაც იმიტომ ვეღარ გაუგეს შვილებმა, თუ რას და-

რბის და დაჭკვიის; კაცობრივი დედის შესცქეროან და დადგენას
 ლიდან არ იძუროან.

ეს ეველაფერი ერთ წამს მოხდა. მტერიც სომ ამდენს
 აღარ აცლის; და ასრულდა კიდევ მოლოდინი; ერთ კუთხე-
 ში დაეცა მსხვილ-ნისკარტა და ძაუ-თავა ევაჟი; დაეცა და აი-
 ტაცა კიდევ ოქროსხავით ევითელი წიწილი.

განწირულებით დაიუირო ევირამ და დაუჯერებელი სი-
 სწრაფით აფრიდლდა ჭაერში.

სულელ ევაჟს გზა აფრია, გაფურუნა დააპირა. ევირამ
 მისწვდა, წაეტანა კლანჭებში; კაიძართა ბრძოლა. თავისი წვე-
 ტიანი ნისკარტი ჭერა თვალში ევაჟს, გააკდებინა კლანჭები-
 დან წიწილი, მაგრად მოიძვუვდია ფეხებში და დაეძა მირს.

ფრინველთა ბრძოლას ახალგაზნა ნიკოც წამოეძვუვლა,
 რომელიც ის იყო გამოვარდა სახლიდან. თოჟმა იკრიადა
 და გულ-განკმირული ევაჟი ტრიალ-ტრიალით წამოვიდა მირს.

ორ წუთს შემდეგ, მთელი ფრინველობა ევირას ესეკოდა
 კარს, ქებას ასხამდა თავგანწირულებისთვის. მფნატროდა მის
 კმირულ ქაფავს. სხვათა მორის ძაჟი ვრუსიც ერია.

— მანატე დაო! ხეში ეკმეხობით რომ განუყინხე; ვი-
 ნანიებ მწარედ. მენ უოჟილხარ ნამდვილი, ჭკმძარიტი დედა.
 კიდევ მანატე, — მესთხოვა მან.

— ღმერთმა განატეოს: მე რა მაქვს მანატეებელი! — მიუ-
 ვო ევირამ და ეველას მადლობა გამოუცხადა თანავრძნობი-
 სთვის, როცა შვილებს თავი მოუეპარა და გული მოიბრუნა.

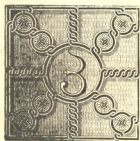

ქართული
 ენციკლოპედია

F404

კოტეს ცხენი.

ატარა კოტე ჯოსს გადააჯდა — ვითომ ცხენიანო; წკეპლას სცემდა და თვითონ კარბოდა. ბეური ირბინა; დაიღალა; მკვრივ გაჩერება ვერ მოასწერს. კვანა — ჯოხი თავის-თავად გაჩერდებოდა.

კოტეს გული მოსდიოდა: უჯაურდებოდა თავის ჯიუტ ცხენს, სცემდა უძაწუბლოდ და თვითონ კარბოდა.

დედამ შენიძნა ეს და დაუძახა:

— გუოფა, კოტე, ამდენი სირბილი: დაიღალეხარ!

— ვიცი, დედილო, მაგრამ ცხენი ვერ გავაჩერე; გაუხედ-
ნელია და არ მიჯერისო, — გასძახა კოტემ.

დედას გაეცინა და უთხრა: — მომიუვანე აქ, და მე გავაჩე-
რებო!

კოტემ ქმნით მიიბრინა დედასთან და ჯოხი გადასცა.

პარმენ კანიშვილი.

ირინეს მარგალიტი.

(ზღაპარი.)

I

გზა

ყო და არა იყო რა, იყო ერთი მუყუ და დედოფალი. ჭეუჭუდით ერთი ქალი, სახელად ირინე. ირინეს ნათლიებდა მუყუმ მოიწვია ორი ფერია: ვარდის-ფერა და იის-რა. ვარდის-ფერა ნათლიამ ასუქა თავის ნათლულს ერთი დიდი მარგალიტი და სთქვა:

— სახამ ეს მარგალიტი ჩემ ნათლულს შედ ექნება, თითონ ქალიც ლამაზი, მდიდარი და ჭკვიანი იქნება,

ხოლო, თუ დაეკარგა—სიღამაზე, სიმდიდრე და ჭკვიც წაერთმევა და კვლავ მარტო მშინ დაუბრუნდება უველა ეს, როცა იაოუნის დაკარგულ მარგალიტსაო.

იის-ფერა ფერიამ სთქვა:

— ჩემმა მეგობარმა, ვარდის-ფერამ, ისეთი ძვირფასი ნიჭი დაანათლა ჩვენ საერთო ნათლულს, რომ მათზე უკეთესს ბევრი სხვას ვუღარასფერს ინატრებს. მაგრამ არის ერთი რა-

მე, რაც იმ სამივე ნიჭს აღემატება და მეც მართლაც ნიჭს ვანათლებ ჩემ ნათლულს იმ შემთხვევისათვის, თუ მან ჩემის შეგობრისაგან ნაჩუქი მარგალიტი დაკარგა და სიღამასე, სიმდიდრე და ჭკვა წაერთვა: ჩემ საჩუქარს ჰქვია კეთილი და თავ-დაბალი გული!

ფერიები მიეფარნენ...

მეფე-დედოფალს ძლიერ იამათ ვარდის-ფერა ფერიას საჩუქრები და სთქვეს.

— ოღონდ-გი ლამაზი, მდიდარი და ჭკვიანი იუოს ჩვენი ქალი, თორემ კეთილი და თავ-დაბალი გული რა სათქმელია!? ვითომც და იის-ფერამაც გაიმეტა თავის ნათლულისთვის მეფური საჩუქარი!?

ვარდის-ფერა ფერიასაგან საჩუქარი დაუფასებელი მარგალიტი რომ არ დაჰკარგოდა ირინეს, მეფე-დედოფალმა ისეთი ოქროს გვირგვინი გაუკეთებინეს საუკეთესო ოქრომჭედლებს, რომ ქალს თავი რამდენიც უნდა კაზრდოდა, გვირგვინიც თავის თავად გაიწვევდა; და ზი ასეთ გვირგვინში ისე მავრად ჩაასმევინეს ის ძვირფასი მარგალიტი, რომ არავითარ შემთხვევაში არ ამოვარდნილიყო. დაჰსურეს ირინეს ეს გვირგვინი, ჭ მას მერე ის აღარც მოუძორებია: დღე იყო თუ ღამე, გვირგვინი ქალს სულ თავსე ესურა.

გარდა ამისა, მეფე-დედოფალმა თავიანთ ქალს ერთგული მცველები — გადია-გამდლები — მიუჩინეს და დაავალეს, რომ არავითარ შემთხვევაში მათ ბავშვი სამეფო სახლისა და ბაღს იქით არსად გაეშვათ.

II

დრო მიდიოდა და ვარდის-ფერა ფერიას სიტყვები, მართლაც, ხედ-მიწვევით სრულდებოდა: ირინე ისეთი ლამაზი ის-

რდებოდა, რომ მისთანა მშვენიერი ზღაპარშიაც არ გახვდებილა, არა თუ ვისმე ენახა.

მეტად ჭკვიანი იზრდებოდა ირინე: ის სულ ადვილად გამოიცნობდა უძველეს გამოცანებს და ერთ წაკითხვასე სულ ადვილად სწავლობდა უდიდეს გაკვეთილებს. ქვეყნის ეოველი კუთხიდან მოდიოდნენ მისთან უწარჩინებულესი მყენიერნი თუ ბრძენნი, მიმართავდნენ სოღმე უძველესი კითხვებით, ვველა მყენიერებიდან, და ისიც ისე ადვილად და ბრძნულად უპასუხებდა, რომ ვველას აოცებდა და ამბობდნენ:— „ასეთი ჭკვიანი და მცოდნე ადამიანი არც ეოფილა, და აღბად არც როღისმე იქნებო!“

სიმდიდრესე ხომ სულარას იტყვიოთ. ირინეს საცსოფრებელი სახლი ერთი გაუთავებელი განძი ეოო სიმდიდრისა: იატაკი მოღად ვურცხლისა და სადაფისა ჭქონდა, კედლები საუკეთესო სარკვებით და ჭერი საუკეთესო აღმასებით და ოქროთი ეოო მოჭედილი; იჯდა—ოქროსე იჯდა, სჭამდა—ოქროსე სჭამდა, იწვა—ოქროში იწვა და, რომ შესაძლებელი ეოფილიეო, საჭმელადაც თვიო ოქროს ინძარებდა.

მაგრამ ძალე გამოჩნდა, რომ მარტო სიღამასე, სიმდიდრე და ჭკუა ვერ და ვერ გახდიან ადამიანს სრულ ადამიანად. ირინე აგერ ხუთმეტი წლისა შესრულდა, და ვველამ მკარად დაინახა, რომ ამ ქალს, მის შესანიძნავ სიღამასესთან, სიმდიდრესა და ჭკუასთან ერთი დიდი ნაკლი აქვს: სასკლდობრ—აგ-გულობა და დიდ-გულობა; ამზარტაუნნი, სარბი და მოძურნე ეოო: საკუთარ მშობლებსაც-კი მეტის-მეტად უზრდელად და მედიდურად ექცეოდა და სხვებს ხომ ჩსირადაც არ აგდებდა;—ზირ-მოთხენი უეუარდა და მართლის მოქმელნი-კი ეჯავრებოდა!

აცხადდა იის-ფერა ფერიას წინასწარმეტყველება: „მართალია, ჩემი მეგობრის, ვარდის-ფერა ფერიას სახუქრებსე უკე-

თესს სხვას ვერას ინატრებს კაცი, მაგრამ არის ერთი რაღაცა, რაც ამ საჩუქრებსე ბევრად ძვიროფასია, ჭ მც მარტო ამ საჩუქარს ვანათლებ ჩემ ნათლულს, სასკლდობრ: კეთილსა და თაუ-დაბბლ გულსაო, მაგრამ მარტო იმ შემთხვევისათვის, თუ ვინიცობაა, ჩვენმა ნათლულმა ვარდის-ფერასაგან საჩუქარი მარ-კალიტი დაკარგაო...

III

გახაფსულია. მასია. მშვენიერი დღეა. თბილს. ირინეს მალსე მოუნდა გასვირნება და ბაღში გავიდა. გაღია-გამდღე-ბიც თან გაჭყუნს. ირინემ ჩაირბანა მოელი ბაღი და ისე მკვირცხლად გადახტა ღობესე, რომ გაღია-გამდღეებმა ვერც-კი შეამჩნიეს, თუ საით წაუვიდათ ქაღბატონი. ღობეს რკით ირინე მშვენიერ დაბურულ ტყუში გახნდა და ისეთი ახქარებით გასწია წინ, რომ დაიღალა და გაჩერდა: მიიხედ-მოიხედა და, რა დაინახა მშვენიერი მოდუღუნე მდინარე, წყურვილი იგრძ-ნო და მივიდა წელის ნაბირთან, რომ წვალი დაღიოს. რად-განაც ირინეს თან ჭიქა ანუ სხვა რამ ჭურჭელი არა ჭქონ-და, ის ზირდაზირ დაეწაფა მდინარეს და დაიწყო წელის სმა. წვალი დაღია, მაგრამ გვირგვინი-კი მოსხლტა თაუიდან და წვაღში ჩაუვარდა.

ირინემ არ იცოდა რა ექნა: წვაღში ჩასვლისა ემინოდა და ამიტომ ადგა და გზა განაგრძო...

ივ. როსტომაშვილი.

(დასასრული იქნება.)

შ ა რ ა ლ ე ბ ი.

(წარმოდგენილი პ. ნიორაძის-მიერ.)

I

ღამის ფრინველის სახელი
ორჯულ სედიზედ იხმარე;
შუაში უხმო ჩაურთე,
ბოლოს იგივე დაიხმარე;
იმ ხმანის დამატებით,
რაც მე აქ ხშირად ვიხმარე;
ერთად—მისი სიმღერები
მოისმინე, გაიხარე.

II

ქორულისა—პრეცხავი ხმარობს:
წინ ხმოვანი არ უნდაო;
მეორეს—მეხრე იძახის;
ერთად—გლეხს სოფლად უნდაო.

რ ე ბ უ ს ი

, ა , ს

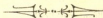

მ ს

80-11 № 30 მოთავესაბულ შარადობის და რებუსის აღსნა:

- ძარადა: 1. ცერი, ერი, ჭერი.
 — 2. ცხერი, ვერი.

რებუსის აღსნა: სარმცინათვის ეოველ დღე უქმეა.

„ნაკადული“-ს რედაქციაში

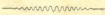
და

ქართული
ნაციონალური
ბიბლიოთეკა

წერა-კითხვის სასოკადოების წიგნის მაღაზიაში იუიდება
შემდეგი წიგნები:

- 1) **ბომის თავგადასავალი**, — თბ. მარკ ტვენისა, თარგმ.
გრ. ყიფშიძისა, ფასი 50 კ.
- 2) **რას გვიამბობს ოთახი**, — თბ. ავენაროუსისა, თარგმ.
გ. ჯაფარიძისა, ფასი 20 კ.
- 3) **დასურათებული ახაწყობი ანბანი**, — ფასი 1 მ. 20 კ.
- 4) **სკრუჯი და მარლეი**, — საშობაო მოთხრობა, ჩარლზ
დიკენსისა, თარგმანი ნინო ნაკაშიძისა, ფასი 25 კ.
- 5) **დასურათებული საყმაწვილო მოთხრობები** მ. ქ. ან-
დერსენისა, ერ. სეტ. ტომპსონისა, გ. ინსაინისა
და რ. კიპლინგისა, ფასი 30 კ.
- 6) **ბავშვობა და სიყრმე**, — მოთხრობა ლევ ტოლსტო-
ისა, თარგმ. ნინო ნაკაშიძისა, ფასი 60 კ.
- 7) **ორი მხატვარი**, — თარგმანი დ. ავალიანისა, ფასი 15 კ.
- 8) **სამშობლო ბუნების სარკე**, დასურათებული საყმა-
წვილო მოთხრობები, — ივანე ელიაშვილისა, ფასი. 30 კ.
- 9) **შობა**, მოთხრობა გურიის ცხოვრებიდან, — ნინო ნა-
კაშიძისა, ფასი 5 კ.
- 10) **ახალგაზრდა მეფის სიზმარი და დევი-ეგოისტი**,
ორი მოთხრობა ოსკარ უაილდისა, თარგმ. ივ.
მაჭავარიანისა, ფასი 5 კ.
- 11) **დათო**, — ირ. ევლოშვილისა, დიდების მაძიებელი,
თარგმ. ალ. შანშიაშვილისა, ფასი 5 კ.
- 12) **მოთხრობები**, — ლაგერლეფისა და სხვა უცხო მწერ-
ლებისა 5 კ.
- 13) **იგავ-არაკნი**, — 125 დასურათებული, პატარა მო-
თხრობა, ავტორის სურათით, ალ. შირიანაშვილი-
სა, ფასი. 75 კ.
- 14) **ბიძია თომას ქოხი**, — რომანი ბიჩერ-სტოუსი ზანგ-
თა განთავისუფლების დროისა, სურათებითა და
ბიოგრაფიით, თარგმანი მ. კლიშიაშვილისა 1 მ. 25 კ.

1914 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დსსურათებულ საყმაწვილო ჟურნალ

„ნაკადული“

◀ წელიწადი მათია ▶

ჟურნალი გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ არჩეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით;

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი „ნაკადულისა“ მკირე წლოვანთათვის. **12** წიგნი „ნაკადულისა“ მოზრდილთათვის.

36 სურათს ნაკადულის I-ლ კვირდსე.

საჩუქრად 1914 წ. ორივე გამოცემის წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემა წიგნი: „მიწის ძვრა და ცეცხლის მფრქვეველი მთები“ (მრავალი სურათებით) გიორგი ანთელიძისა.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მ. ნახევარ წლით—3 მან., ცალკე-ცალკე მკირე წლოვანთათვის

24 წიგნი—3 მან., მოზრდილთათვის **12** წიგნი—3 მან. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

სახლვარ გარედ: ერთი წლით 7 მ. ნახევარი წლით 4 მ.

ვსთხოვთ ხელის მომწერლებს თუ ჟურნალი „ნაკადული“ არ მისდით, ერთი თვის განმავლობაში გვაცნობონ და აღრესის გამოცვლა დროზე შეგვატყობინონ.

ხელის მოწერა შეიძლება

ტფილისში — „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბალაშვილის სახლი, გოლოვინის პროსპ. № 8. Редакция „Накадули“, Головинский пр. № 8, შემოსასვლელი დავითის ქუჩიდან № 2. და წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებების წიგნის მაღაზიაში, სსახლის ქუჩა. ქუთაისში — ისიდორე კვიციანიძესთან, მ. ყაუხჩიშვილთან და თ. მთავარიშვილთან. სამტრედიოში — ვლ. ნაცვალაძესთან. — შოთში — თეოფილე კანდელაკთან. ბათოში — ენ. სოფიო ნაკაშიძესთან, ტროფიმ ინსარაძესთან ფოსტაში, და ანასტასია ლომინაძესთან. ოზურგეთში & ლანჩხუთში — ლეო იმნაძესთან. თელავში — ვასო პაატაშვილთან. ახალციხეში — კონსტანტინე გვარამაძესთან. ბაქოში — ვასილ ახვლედიანთან, ნინო გელაშვილთან და ივანე ელიაშვილთან. გორში — ნინო ლომოურთან და ქეთევან ჯაყანიშვილთან. სოხუმში — ენ. მარიამ ანჩაბაძესთან. ქიათურაში — ივანე გომელაურთან. განჯაში — მ. ამბოქაძესთან. ერევანში — კ. ოლიშარიანთან. სიღნაღში — ნ. ახმეტელაშვილთან. უარსში — ივ. საათაშვილთან, ალექსანდროპოლში — ს. შატ. ბერაშვილთან. ნახიჩევანში — საშსონ მარჯანიშვილთან. ხონში — მ. ი. ქავჭანიძესთან. რაჭაში — მასწავლებ. ილია გოგიასთან

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე.

გამომცემელი თავ. პავლე იოსებისძე თუმანიშვილი.